

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

Sisukord

Maa-amet	2
Muinsuskaitseamet	3
Elering AS.....	3
Transpordiamet.....	5
Keskkonnaamet.....	7
Kliimaministeerium	10
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	10
Eraisik	11
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium (Ruumilise planeerimise osakond).....	15

Vallavalitsusele laekunud kirjalikud arvamused ja vallavalitsuse seisukohad		
Arvamuse esitaja	Arvamuse sisu	Vallavalitsuse seisukoht

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

<p>Maa-amet 30.04.2024 nr 6- 3/24/4763-2</p>	<p>MaaPS (maapõueseadus) § 14 lõike 2 kohaselt võib Kliimaministeerium või Vabariigi Valitsuse volitatud asutus lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega.</p> <p>Seisuga 25.04.2024 asuvad Ülde piirkonna eriplaneeringuala territooriumil osaliselt kaks maavarade registris arvel olevat maardlat, Soosaare turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 116) ja Parika turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 246). LS ja KSH programmis on kattumine maardlatega kirjeldatud.</p> <p>Eriplaneeringuala ja potentsiaalne tuulepargiala kattuvad osaliselt Soosaare turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 116) vähelagunenud turba aktiivse reservvaru 11. plokiga ja hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 12. plokiga. Turba 11. ja 12. plokkide registrikohane keskmine paksus on vastavalt 1,53 m ja 2,12 m.</p> <p>Soosaare turbamaardla kuulub keskkonnaministri määruse nr 87 „Kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekiri“ lisa 2 (kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekiri) märgitud alade hulka, kuid planeeringuala joonisel nr 4 perspektiivse tuulealaga kattuv maardla ala asub täielikult väljaspool kaevandamiseks sobivate turbaalade ja kaevandamisega rikutud mahajäetud turbaalade nimekirja alasid. Potentsiaalsel tuulepargialal ei ole kehtivat kaevandamisluba ega geoloogilise uuringu luba ja ei ole esitatud kaevandamisloa ega geoloogilise uuringu loa taotlust.</p> <p>MaaPS § 14 lõike 21 punkti 1 kohaselt Kliimaministeerium või Vabariigi Valitsuse volitatud asutus võib lubada taastuvenergia ehitise ehitamist turbamaardla alal, mis ei ole kantud kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja ja mille kohta ei ole kehtivat kaevandamisluba ega geoloogilise uuringu luba ning ei ole esitatud kaevandamisloa ega geoloogilise uuringu loa taotlust. Planeeringuala joonisel nr 4 olev „perspektiivne tuuleala“ on tuulepargi rajamiseks sobilik ala, kuna asub täielikult väljaspool kaevandamiseks sobivat turbaala. Tuulikuid võib kavandada, kuna nendel aladel on turba paksus suhteliselt väike, osa alast ei kattugi maardlaga või asub maardlaga kattuv alal, kuid alale jäävad lisaks ka kaevandamist piiravad objektid ja nende mõjualad. Eeltoodust tulenevalt nendel aladel tuulikute ehitamise</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p>
--	--	---------------------------

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>korral maavarale juurdepääsu ja kaevandamisväärsena säilimise olemasolev olukord ei halvene.</p> <p>Maa-amet nõustub Põhja-Sakala valla tuuleenergeetika eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga.</p> <p>Reformimata riigimaade ja maaüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab kohaliku omavalitsuse eriplaneeringule seisukoha Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.</p>	
<p>Muinsuskaitseamet 03.05.2024 nr 1.1-7/1294-3</p>	<p>Põhja-Sakala Vallavalitsus on saatnud Muinsuskaitseametile Ülde piirkonna tuuleenergeetika kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu lähteseisukohad ja KSH programmi arvamuse avaldamiseks.</p> <p>Muinsuskaitseamet nõustub tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH programmiga.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p>
<p>Elering AS 03.05.2024 nr 11-4/2024/308-2</p>	<p>Käesoleva kirjaga esitab Elering AS seisukohad Põhja-Sakala valla tuuleparkide eriplaneeringu osas.</p> <p>Planeeringualale jääb Eleringi poolt hallatavaid elektripaigaldisi, mille puhul tuleb arvestada kaitsevööndiga, kus on piiratud tegutseda. Kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord on sätestatud ehitusseadustiku §70 lõike 8 alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri määrusega 25.06.2015 nr 73. Kõik ristumised Eleringi taristuga ja kaitsevööndis planeeritavad tegevused tuleb kooskõlastada Eleringiga. Detailsema info või eelprojekti tarbeks tehniliste tingimuste taotlemiseks palume pöörduda Eleringi poole.</p> <p>Juhime teie tähelepanu asjaolule, et lisaks ehitise kaitsevööndist tulenevatele piirangutele peab uute ehitiste kavandamisel arvestama olemasolevate ehitiste ohutuse tagamiseks vajalike meetmetega.</p> <p>Elektrituulikute osas arvestame tuuliku kaugust 110 ja 330 kV liinidest hetkel kehtiva standardi <i>EVS-EN 50341-2-20:2018 ELEKTRIÕHULIINID VAHELDUVPINGEGA ÜLE 1 kV Osa 2-20: Eesti siseriiklikud erinõuded (SEN)</i> alusel. Nimetatud standardi järgi on vähim horisontaalne kaugus elektrituuliku torni telje ja õhuliini lähima juhtme vahel (tuule puudumisel) tuuliku masti kahekordne kõrgus.</p>	<p>Teadmiseks võetud, arvestatakse asukoha eelvaliku etapis.</p>

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>Eleringi liinikoridori on tuulepargi ühendusliini jaoks võimalik kasutada, aga kahe liini vaheline kaugus sõltub liinide pingest. Liini telgede vahelised nõutud kaugused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaks 330 kV õhuliini- 40m • 330 kV ja 110 kV õhuliin- 35m • Kaks 110 kV õhuliini- 20m <p>Tuulepargi ühendusliini ja Eleringi liini ühistele mastidele rajamine ei ole lubatud.</p>	
--	--	--

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

<p>Transpordiamet 14.05.2024 nr 7.2-1/24/4684-7</p>	<p>Võttes aluseks planeerimisseaduse (PlanS) § 100 lg 2, ehitusseadustiku (EhS) ja Transpordiameti põhimääruse, esitab Transpordiamet Põhja-Sakala valla Ülde piirkonna tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH programmi kohta ettepanekud, millega planeeringu edasisel koostamisel tuleb arvestada.</p> <p>1. Avalikule teele juurdepääsuteede võimaliku asukoha ja liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine 1.1. Planeeringu detailse lahenduse ülesandeks on muuhulgas liikluskorralduse põhimõtete määramine ning servituutide seadmise ja olemasoleva või kavandatava tee avalikult kasutatavaks teeks määramise vajaduse märkimine. Asukoha eelvaliku tegemisel tuleb analüüsida olemasoleva teedevõrgustiku piisavust juurdepääsude tagamisel, määrata planeeringualal perspektiivsete kohalike teede üldised asukohad ja nende ristumiskohad riigiteedega ning ümberehitatavad riigitee lõigud või ristmikud (nende olemasolul). 1.2. Teeme ettepaneku määrata riigiteede liikluskorralduse ja ümberehituse vajadus seoses eriveostega ja ehitusaegsete veostega. 1.3. Palume arvestada, et Transpordiamet ei võta arendustegevuse vajadustest tingitud uute teelõikude rajamise ja riigiteede ümberehitamise kohustust kui riigiteede võrgustiku arengu seisukohalt selleks vajadus puudub.</p> <p>2. Planeeringuala kruntide hoonestusala ja ehitusõiguse määramine 2.1. Lähtudes kliimaministri 17.11.2023 määruse nr 71 „Tee projekteerimise normid“ § 63 lõikest 5 määratakse elektrituuliku vähim kaugus teekatte servast valemiga $L = (H + 0,5D)$, kus L on tuuliku vähim kaugus teekatte servast meetrites, H on tuuliku masti kõrgus meetrites ja D on tuuliku rootori või tiiviku diameeter meetrites. 2.2. Eriplaneeringu ja detailse lahenduse koostamisel teha koostööd Transpordiametiga, asukoha eelvalik ja detailne lahendus kooskõlastada Transpordiametiga. 2.3. Lähtudes Lennundusseaduse § 35 lõigetest 2 ja 4 on enne maapinnast üle 45 m kõrgust ehitist hõlmava detailplaneeringu kooskõlastamist või ehitusloa aluseks oleva ehitusprojekti heakskiitmist Transpordiametil õigus teha aeronavigatsiooni, lennuliikluse ja lennuohutuse ekspertiis.</p> <p>3. Tehnovõrkude ja -rajatiste võimaliku asukoha määramine 3.1. Palume arvestada, et üldjuhul ei ole võimalik juhtida arendusalade sademevett riigitee kraavidesse. See on võimalik vaid põhjendatud juhtudel koostöös Transpordiametiga. 3.2. Planeeringus vältida tehnovõrkude kavandamist riigitee alusele maale. Riigitee alune maa on riigitee rajatise teenindamiseks ning nõusoleku seda maad kasutada</p>	<p>Põhimõtetega arvestatakse eriplaneeringu eelvaliku etapi vajadustest ja täpsusastmest lähtuvalt. LS ja KSHP dokument selle info alusel olulist täiendamist ei vaja. Transpordiametiga koostöö eesmärgi sõnastust korrigeeritakse LS ja KSHP dokumendis.</p>
---	--	--

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>saab Transpordiamet anda vaba ruumi olemasolul. Tehnovõrgu paigaldust tuleb hinnata igakordselt suuremas täpsusastmes geodeetilise alusplaani olemasolul ja menetleda seda kas läbi projekteerimistingimuste või detailplaneeringu.</p> <p>4. Ettepanekud lähteseisukohtadele ja KSH programmile Transpordiamet on seisukohal, et lähteseisukohad ja KSH programm on valdavalt asjakohane ja piisav. Palume siiski osas 5. Kaasamine ja koostöö Transpordiametiga koostööd puudutavat lauset korrigeerida ja sõnastada see järgnevalt: „Transpordiobjektidega, sh lennunduse nõuetega arvestamine ning ohutu, mugava ja kiire liiklemiskeskonna tagamine“.</p> <p>Palume kohalikul omavalitsusel planeeringuala asukoha valikul ettepanekutega arvestada ja teha planeeringu koostamise protsessis sisulist koostööd Transpordiametiga. Ettepanekute mitteametlikult arvestamist palume sisuliselt põhjendada. Oleme valmis vajadusel selgitama ja täpsustama käesoleva kirjaga esitatud ettepanekuid ning koostöös välja töötama kohakeskselt sobivaimaid lahendusi. Küsimuste korral palume pöörduda kirja koostaja poole (Marje-Ly.Rebas@transpordiamet.ee).</p>	
--	--	--

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

<p>Keskkonnaamet 14.05.1024 nr 6- 5/24/7313-2</p>	<p>Esitasite Keskkonnaametile 09.04.2024 teate Põhja-Sakala valla Ülde piirkonna tuuleenergeetika kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalikust väljapanekust, mis toimub ajavahemikul 24.04.2024 kuni 23.05.2024. Keskkonnaamet on avalikul väljapanekul oleva dokumendi „Põhja-Sakala valla Ülde piirkonna tuuleenergeetika kohaliku omavalitsuse eriplaneering. Lähteseisukohad ja KSH programm“ (töö nr 23000096, 15.04.2024, edaspidi KSH programm) läbi vaadanud ja märgime järgmist, millega palume arvestada ning KSH programmi täiendada.</p> <p>1. KSH programmi lk 9 kohaselt kajastatakse asukoha eelvaliku lähteseisukohtade etapis huvitatud isiku esialgset plaani kavandatavast tuulepargist, millel on kujutatud ka perspektiivsed tuulikute asukohad. Leiame, et tuulikute perspektiivsed asukohad on küll heaks lähtepunktiks, kuid need ei saa planeeringu koostamisel ja mõju hindamisel olla ainsateks aktsepteeritavateks tuulikute asukohtadeks. Planeering tuleb koostada sellisena, et selle elluviimisega kaasnevad mõjud keskkonnale oleks väikseimad ning tuulikute asukohtade määramisel ei saa muude huvide üle prevaleerida huvitatud isiku kokkulepped maaomanikega.</p> <p>2. KSH programmi lk 19 on märgitud puhvrvööndid linnuliigi püsielupaigast või kaitstaval alal asuvast pesapaigast/elupaigast. Palume lisada ka väike-konnakotka, kelle elupaigast tuleks sarnaselt merikotkaga arvestada üldreeglina 2000 m ulatusega puhvriga. Kurnuvere väikekonnakotka püsielupaiga (KLO3001069) pesapaigad paiknevad perspektiivse tuuleala piirist mõnevõrra lähemal, samas tuulikute aktsepteeritav kaugus püsielupaigast selgub keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus.</p> <p>3. KSH programmi lk 19 on esitatud asukoha eelvaliku kriteeriumina 2000 m puhvrvöönd ümber tiheasustusalade. Samas lk 15 on märgitud, et Põhja-Sakala valla üldplaneeringus toodud 1500 m puhvrvöönd elu- ja ühiskondlike hoonete ümber pole põhjendatud ja seda vähendatakse 1000 meetrini. Palume täpsustada, millega on põhjendatud 2000 m puhver tiheasustusalade ümber? Märgime, et ka 1000 m puhver elu- ja ühiskondlike hoonete ümber pole põhjendatud, kuna enamiku tänapäevaste elektrituulikute müra on juba 750 m kaugusel normikohane, samas on kiiduväärne, et on mainitud võimalus tuugeni rajamiseks elu- ja ühiskondlikele hoonetele lähemale, kui on olemas vastavad kokkulepped ja täidetud müranormid.</p> <p>4. KSH programmi lk 20 on sätestatud Põhja-Sakala valla üldplaneeringu tingimustest lähtuvalt avalike teede puhvertsooniks $1,5x(H+D)$, kus H on tuuliku masti kõrgus ja D tiiviku diameeter. Tõenäoliselt on üldplaneeringus tuginetud</p>	<p>1. Vallavalitsus ei pea vajalikuks kajastada alternatiivset tuulikute paigutust käesolevas etapis. Tegemist on arendaja väljapakutud tuulikute esialgse paigutusega, mis on aluseks mõjuala ulatuse määratlemisel, uuringute läbiviimisel ja mõjude hindamisel. Tuulikute reaalne paigutus ehk planeeringulahendus selgub uuringute ja hindamise tulemusena. Joonis 4 sõnastust korrigeeritakse.</p> <p>2. Kurnuvere väike-konnakotka osas soovime rakendada EOÜ analüüsi erandit ja seda võimalust täpsustatakse linnustiku uuringu käigus. KSH programmi täiendatakse Kurnuveres erandi taotlemise osas.</p> <p>3. 2000 m tiheasustusalade ümber on põhjendatud, kuna puudutatud on oluliselt rohkemate isikute huvid, kui hajaasustuses.</p> <p>4. Arvestatakse, lähteseisukohti parandatakse.</p>
---	--	--

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>ehitusseadustiku alusel kehtestatud tee projekteerimise normidele. Märgime, et nõue on vananenud ja 25.11.2023 jõustunud Kliimaministri määruse nr 71 „Tee projekteerimise normid“ § 63 lõike 5 alusel määratakse elektrituuliku vähim kaugus teekatte servast valemiga $H+0,5D$. Soovituslik on ka käesolevas eriplaneeringus teede puhvertsoon kehtiva õigusaktiga ühtlustada.</p> <p>5. KSH programmi lk 23 märgitakse: „Töö läbiviimisel tuginetakse eelkõige olemasolevatele andmetele: asjakohastele riiklikele andmebaasidele, seirete ja uuringute tulemustele, (teadus)kirjandusele ning eksperthinnangutele... Vajadusel toimub piirkonnaga tutvumine looduses. Asukoha eelvaliku etapi koostamiseks läbiviidavate uuringute ja eksperthinnangute lühikirjeldus on toodud ptk-s 1.8.“ Ptk-s 1.8 on läbiviidavate uuringute maht ja meetoodika kirjeldatud väga üldiselt, looduskeskkonnaga seonduvalt ei ole kindlasti võimalik piirduda vaid olemasolevate andmetega, tingimata on vajalikud väliuuringud. Keskkonnaamet on oma 20.02.2024 kirjas nr 6-5/23/14270-3 toonud välja kõik hetkel teadaolevad olulisemad linnustikuga seotud teemad. Lisaks on toodud välja ka põhimõte, et arusaamatuste vältimiseks tuleks enne uuringu tellimist täpne meetoodika kooskõlastada Keskkonnaametiga. Parim koht selle põhimõtte rakendamiseks võiks olla KSH programm.</p> <p>6. KSH programmi lk 21, 39 kohaselt mõju hindamise raames on kavandatud käsitleda metsise elupaikade sidusust tagavaid alasid (lähtudes muu hulgas EOÜ ja Kotkaklubi töös „Maismaalinnustiku analüüs“ kujutatud metsise elupaikade vahelisest ühenduskoridorist). Märgime, et sellega tuleb arvestada ka Parika linnualaga seotud Natura hindamisel, kuna metsis on Parika linnuala kaitseeesmärgiks olev liik. Juhime tähelepanu, et EOÜ üle-eestilise maismaalinnustiku analüüsi kohaselt läbib tuulepargiks planeeritud ala metsise siirdekoridor, mis ühendab Parika2, Parika 3, Särgala, Jamsu metsisemänge Võhmast läände jäävate metsise elupaikadega.</p> <p>7. KSH programmi lk 40 kohaselt selgitatakse taristuobjektidega seonduv mõju kõrge bioloogilise mitmekesisusega aladele, elupaigatüüpidele ning vääriselupaikadele välja KSH aruande koostamisel. Peatükis 1.8, milles on loetletud vajalikud uuringud ja eksperthinnangud, ei ole taimekoosluste või kaitstavate taimeliikidega seotud uuringuid nimetatud. Leiame, et kavandades taristuobjekte</p>	<p>5. KSHP-i ptk-des 1.8, 2.1.1 ja 3.3 on märgitud, et linnustiku osas on vajalikud ka välitööd (uuringud). Ptk-is 1.8 märgitud linnustiku välitööde läbiviimise ja ekspertarvamuste koostamise vajadus on tuvastatud koostöös linnustiku ekspertidega ning mh lähtuti viidatud KeA 20.02.2024 kirjas nr 6-5/23/14270-3 toodust. Kuna linnustiku uuring viiakse läbi 2025-2026.a (vt eeldatava ajakava ptk-is 4), siis koostatakse täpsem uuringukava, sh meetoodika linnustiku ekspertide poolt 2024.a sügisel, misjärel kooskõlastatakse see KeAga. KSHP-i lisatakse, et linnustiku uuringu meetoodika kooskõlastatakse KeAga.</p> <p>6. Arvestatakse metsise ekspertarvamuse ja Natura hindamise koostamisel. KSHP-i ptk-i 3.1 täiendatakse seoses metsisega.</p> <p>7. KSHP-i täiendatakse seoses taimestiku inventuuri vajaduse tuvastamise ja vajadusel inventuuri läbiviimisega.</p>
--	--	---

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>kõrge bioloogilise mitmekesisusega aladele, kus võib eeldada kaitsealuste taimede ja seene-, sambla- või samblikuliikide esinemist, tuleb neil aladel viia läbi ka taimestiku inventuurid. Kogu arendusala lausaline inventeerimine ei ole vajalik.</p> <p>8. KSH programmi lk 41 märgitakse: „Tuulikuplatsidel ja muudel avatud aladel kujunevad avakooslused pakuvad omakorda elupaiku linnuliikidele, kes metsamaastikus reeglina ei pesitse või teevad seda ajutiselt lageraiealadel“. Juhime tähelepanu, et väide on küll tõene, kuid eirab tõika, et raadamise tõttu metsalindude elupaik kaob ja mitmetele liikidele, näiteks suluspesitsejatele, jäädavalt. Arvestades metsalinnustiku arvukuse langust, on metsamaastikel toimuvad arendused, eelkõige raadamisega seonduv, teravdatud tähelepanu all. Võimalike negatiivsete mõjude leevendamist (tehisõõnsused, surnud puutüvede lisamine ümbruskonda vms) oleks asjakohane arutada linnustiku-uuringut tegeva eksperdiga.</p> <p>9. KSH programmi lk 44 toodu osas leiame, et võrreldes konkreetse tuuliku vundamendi rajamisega avaldab veerežiimile suuremat mõju tuulikupargi sisese teedevõrgustiku rajamine, kui sellega kaasneb täiendav kuivendussüsteemide ehitamine või ümberehitamine. Palume arvestada, et nende ehitiste mõjud vajavad samuti töös käsitlemist.</p>	<p>8. Arvestatakse KMH aruande koostamisel.</p> <p>9. Arvestatakse KSH aruande koostamisel.</p>
--	--	---

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

<p>Kliimaministeerium 17.05.2024 nr 7-15/24/1834-2</p>	<p>1. Anname teada, et vastavalt kehtivale maapõueseadusele ei jaotata maardlaid oma tähtsusest enam üleriigilise ja kohaliku tähtsusega aladeks. Palume dokumendi punkti 2.2.6 vastavalt muuta.</p> <p>2. Planeeringuala kattub kahe turbamaardlaga. Märgime, et maapõueseaduse § 14 lõike 2¹ alusel on vajalik küsida Kliimaministeeriumilt või Vabariigi Valitsuse volitatud asutuselt nõusolek taastuenergia ehitise ehitamiseks. Vabariigi Valitsuse 03.07.2023 korraldusega nr 182 on Maa-ametile antud volitus maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks.</p> <p>3. Planeeringuala läbib raudtee, mille alla jäävate kinnisasjade riigivara valitseja on Kliimaministeerium. Kliimaministeerium on nimetatud kinnistud andnud hoonestusõiguse lepingu alusel kasutamiseks Edelaraudtee aktsiaseltsile (registrikood 10786958). Palume planeeringu menetlusse kaasata Edelaraudtee aktsiaselts ning saata materjalid ka ettevõttele arvamuse avaldamiseks. Samuti palume vastavalt täiendada dokumendi peatükki 5.</p>	<p>1. Arvestatakse, dokumendi punkti 2.2.6 muudetakse.</p> <p>2 .Arvestatakse.</p> <p>3. Arvestatakse. Edelaraudtee AS kaasatakse menetlusse (kiri nr 7-1/13-21 saadetud 27.05.24) ja täiendatakse dokumendi peatükki 5.</p>
<p>Regionaal- ja Põllumajandusministeerium 23.05.2024 (reg nr 7-1/13-22)</p>	<p>Punktis 5. „Kaasamine ja koostöö“ on toodud asutuste koostöö eesmärgi kirjeldused. Kliimaministeeriumi puhul on põhjuseks märgitud ka riigi maareservi jäetud maade administreerimine.</p> <p>Maareformi seaduse § 31 lõike 1 punkti 8 alusel jäetakse riigi omandisse riigi maareserv. Vabariigi Valitsuse 03.09.1996 määrusega nr 226 kinnitatud “Maa riigi omandisse jätmise kord” punkti 18 kohaselt, kui maa jäetakse riigi omandisse maareformi seaduse paragrahvi 31 lõike 1 punktis 8 nimetatud otstarbel on maa valitsejaks Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.</p> <p>Seega maareformi käigus riigi maareservi jäetud maa valitseja on Kliimaministeeriumi asemel Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.</p>	<p>Arvestatakse, peatükis 5 parandatakse koostöö eesmärki.</p>

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

<p>Eraisik 23.05.2024</p>	<p>1.Põhja-Sakala Vallavolikogu 29.06.2023 otsusega nr 152 algatati Põhja-Sakala vallas tuuleparkide ja nende toimimiseks vajaliku taristu kavandamiseks kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ning KSH koostamine planeeringualal 1 (Olustvere piirkond).</p> <p>KSH programmi järgi on planeeritud tuuliku vähim kaugus lähimast elamust, s.o. alalisest või ajutisest elukohast, arvestatuna tuuliku masti tsentrist, 1000 m. Kõrgekaasiku ja Põllussaare kinnistud on KSH programmi Joonis.7 järgi 1000 m tsoonis.</p> <p>Ettepanek: a.a)Rakendada nii Kõrgekaasiku kinnistu kui ka Põllussaare kinnistu elamute ja tuulikute vaheline puhvertsoon vähemalt 1500 meetrit. Väiksema puhvertsooniga ja üldplaneeringu muutmise puhvertsooni vähendamiseks me ei nõustu.</p> <p>Põhjendused: a.a) Planeeringualal kehtib Põhja-Sakala Vallavolikogu 24.03.2022 otsusega nr 42 kehtestatud PõhjaSakala valla üldplaneering mille järgi on kehtestatud tuuleenergia rajamise tingimused. Üldplaneeringu punkt 5.2.3.2 Tuuleenergia lõige 3) sätestab, et: „Üksik tuulegeneraator kogukõrgusega kuni 150 m ei tohi paikneda elu- või ühiskondlikule hoonele lähemal kui 6x (H+D). Üle 150 m kogukõrgusega tuulikud ei tohi paikneda elu- või ühiskondlikule hoonele lähemal kui 1 500 m. Kui tuulegeneraator soovitakse püstitada elu- või ühiskondlikule hoonele lähemale, tuleb arendajal saada vastavate kinnistute omanike kirjalik nõusolek“. Seega on KSH programm ja üldplaneering vastuolus. a.b) Me ei ole nõus KSH programmi punkt 1.6.6 toodud väitega, et üldplaneering ei põhjenda, mille alusel on 1500 m kaugus määratud. Üldplaneering ei näe ette Põhja-Sakala valda tuuleparkide alasid, samas üldplaneering neid ka ei välista. Valla üldplaneeringu punktis 5.2.3.2 on seatud tingimuslikud kohustused tuuleenergia arendajale. a.c) Samuti ei nõustu, et võetakse eriplaneeringus lähim kaugus elu- ja ühiskondlikest hoonetest Eestis väljakujunenud praktika alusel, mis lähtub seda tüüpi hoonete puhul 1000 m kaugusest, sest puudub analüüs miks selline praktika on tekkinud, kas puudulikust seadusandlusest mis ei ole võimaldanud kogukondadel enda huvide eest seista, kogukondade passiivsusest või on muud tegurid. Seega ei saa levinud 1000m praktikast teha järeldusi, et eelduslikult puuduvad sellise vahemaa puhul olulised mõjud nagu mõju keskkonnale, inimeste tervisele ja varale. a.d) Me ei nõustu, et ilmnenud on uued faktilised asjaolud, sest näiteks Ukraina sõda algas juba enne üldplaneeringu vastuvõtmist ning elektrienergia julgeolek tähendab välisteguritest sõltumatud võimet tagada tiputarbimise ajal Eestis asuvate</p>	<p>a.a Esitatud ettepanekutega arvestatakse Kõrgekaasiku kinnistu osas. Kui tuulegeneraator soovitakse püstitada Kõrgekaasiku elamule lähemale kui 1,5 km (möödetuna masti tsentrist), tuleb arendajal saada kinnistu omaniku kirjalik nõusolek. Ettepanek ei puuduta Põllussaare kinnisasja, kuna Kõrgekaasiku kinnisasja omanik kinnitas, et tema ei esinda Põllussaare kinnisasja omanikku. Vallavalitsus ei toeta üldplaneeringu muutmist.</p>
-------------------------------	---	---

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

<p>tarbijate elektriga varustamine. Kuniks õhuliinid on paksus metsas ja liinide hooldamisega ei tegeleta piisavas mahus, ei ole abi meie kõrval asuvast tuulepargist kui ilmastikutingimused tekitavad pidevaid elektrikatkestusi.</p> <p>a.e) Avaliku huvi täpset definitsiooni ei ole Eesti õigusaktides määratletud. Avaliku huvi mõistet ei seleta ka planeerimisseadus. KSH programmi dokumendis jääb arusaamatuks kes või mis on ülekaaluka „avaliku huvi“ subjektideks. Avalik huvi võib olla ka väiksema kogukonna huvi ning Põllussaare kinnistu elanike ja Kõrgekaasiku kinnistu elanike huvides on tuulikute ja elamute vaheline puhvertsoon vähemalt 1500 meetrit, et minimeerida võimalikku müra- ja visuaalset reostust elades looduskaunis kohas.</p> <p>a.f) Eriplaneergu alal on valdavalt teostatud lageraie ning ainsaks tuulikute müra summutavaks ja visuaalset reostust vähendavaks vahekoridoriks on Kõrgekaasiku mets. Kõrgekaasiku metsa majandamisel kaob ainuke looduslik barjäär tuulikupargi ja elamu vahel, seega palun kinni pidada üldplaneeringus sätestatud 1500 m puhvrist, et ma ei peaks elama tulevikus tuulikupargis.</p> <p>2.KSH programmis kavandatakse juurdepääsutee tuulepargialale tõenäoliselt Kõnnu tee (tee nr 5450110) kaudu.</p> <p>Ettepanekud:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Paigaldada ehituse ajaks ajutised valgusfoorid Kõnnu tee algusesse (Tääksi-Venevere tee ristumiskoht) ja Kõrgekaasiku kinnistu sissesõidu juurde. b) Kõrgekaasiku eratee osa vajalikus pikkuses (enne sissesõidutee algust kuni Kõnnu põik) enne tuulepargi ehituse algust katta tolmutõrjega, et vältida tolmoreostust kuna eluhoonete poole puhuvad valdavalt läänetuuled. c) Kõnnu tee ja Kõnnu põik teede kasutamise muud tingimused tuleb kokku leppida KSH programmi täiendamise jooksul d) Kõnnu teele seada tuulepargi ehituse ajaks liikluspiirang nt 30km/h, et vähendada suurte autode poolt tekitatud mürareostust. <p>Põhjendused:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Kõnnu tee ja Kõnnu tee põik on ainsad juurdepääsuteed Põllussaare ja Kõrgekaasiku kinnistutele. Senine elukorraldus on näidanud, et RMK ja erametsaomanike metsa väljaveol on väga problemaatiline jõuda Tääksi-Venevere teele. Kõnnu tee on kitsas, lisaks on mõlemal poolt teed sügavad kraavid ning metsaveokist või kallurautost ei ole võimalik mööduda ja siiani oleme olnud sunnitud tagurdama vahel terve kilomeetri kui suured autod vastu sõidavad. Pimedas halva ilmaga on selline sunnitud tagurdamine väga ohtlik kuna nähtavus on piiratud ning viimati käesoleval talvel pidin peaaegu kraavi sõitma seetõttu. b) Tolmutõrje on vajalik, sest suvel puhub tuul valdavalt läänesuunalt ning tuul toob suurte autode poolt üleskeerutatud tolmu pilved hoovi. 	<p>2. Tingimusi kaalutakse planeeringu käigus ja võimalusel arvestatakse kokkulepete tulemusena. Kui esineb oluline negatiivne mõju, siis saab leevendusmeetmed lisada. Teede kasutamise korda LS ja KSHP etapis tavaliselt kokku ei lepita, pigem hilisemas etapis. Tingimustes saab täpsemalt kokku leppida hiljemalt enne ehitusloa väljastamist.</p>
---	---

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>c) Kõnnu tee ja Kõnnu põik teede kasutamise tingimused tuleb tuulepargi arendajal kokku leppida erateede omanikega, et teed oleksid sõidetavad ja korras nii tuulepargi ehituse ajal kui ka peale tuulepargi ehituse lõppemist.</p> <p>3.3.14. Sotsiaalmajanduslikud mõjud</p> <p>Mõju kohalike elanike varale Mõju tervisele ja heaolule</p> <p>Ettepanekud:</p> <p>a) Kaasata ekspert kellel on ligipääs kinnisvaratehingute andmetele, et teostada põhjalik mõjuanalüüs tuulepargi otsestest ja kaudsetest mõjudest tuulepargi lähimate kinnisvaraomanike kinnisvara väärtusele.</p> <p>b) Modelleerida visuaalsed vaated Kõrgekaasiku kinnistult tuulikute suunal 1) Visuaalne vaade peale ehitustegevuse lõppemist kui tuulikupark hakkab tööle ning 2) Visuaalne vaade kui Kõrgekaasiku metsas on näiteks teostatud lageraie.</p> <p>c) Teostada mõjuanalüüs kuidas mõjutab tuulepargi ehitustegevus põhjavett, et kaevud ei jääks tühjaks.</p> <p>Põhjendused:</p> <p>a) Sellises kohas nagu Kõrgekaasiku soovivad elada inimesed kes hindavad loodust, vaikust ja rahu. Tuulikupargi vahetu lähedus mõjutab kinnisvara väärtust negatiivselt.</p> <p>b) Kõrgekaasiku mets on ainus looduslik puhver tuulikupargi ja elamu vahel, sest eriplaneeringu alal on peaaesjalikult teostatud lageraie, seega oleks vajalik pidada kinni üldplaneeringust, et ma ei peaks tulevikus elama tuulepargis kui metsa soovin majandada.</p> <p>c) Kõrgekaasikul on vanast ajast puurkaev mis on meie kinnistu ainuke veeallikas tarbeveeks, minu teada antud piirkonnas puuduvad põhjavee varud. Oleme mures kas kaevudes jagub vett ja kuidas ehitustööd võiksid mõjutada veetaset kaevus.</p>	<p>3a. Tuuleparkide mõju kinnisvara hindadele üldiselt on teaduskirjanduses palju uuritud ning enamus uuringuid on näidanud, et lähemal asuvatele kinnisasjade väärtusele avaldab tuulepargi rajamine negatiivset mõju. Konkreetsetele kinnisasjadele mõju prognoosimiseks peaks olema võrreldavas asukohas toimunud tehingud võrreldava kinnisvaraga enne tuulepargi rajamist (et määrata turuhind enne tuuleparki) ning pärast tuulepargi rajamist (et hinnata, kui palju mõjutab tuulepark turuhinda). Arvestades nn tuulikutasu seaduse rakendamist, mis tähendab otsest rahalist kasu piirkonna elanute omanikele, ei saa siiski kindlalt väita, et kinnisvara hinnad langevad. Vallavalitsus ei pea vajalikuks põhjaliku mõjuanalüüsi teostamist tuulepargi otsestest ja kaudsetest mõjudest tuulepargi lähimate kinnisasjade väärtusele, kuna enamus uuringuid näitab negatiivset mõju ning konkreetses asukohas pole võimalik kasutada võrreldavaid tehinguid.</p> <p>3b. Ettepanekuga arvestatakse.</p> <p>3c. Võimalikku mõju põhjaveele hinnatakse ekspertarvamusega KSH</p>
--	--	--

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

		käigus ning hindamistulemused esitatakse KSH aruandes.
--	--	--

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

<p>Regionaal- ja Põllumajandusministeerium (Ruumilise planeerimise osakond)</p> <p>26.06.2024 (reg nr 7-1/13-26)</p>	<p>1. Dokumendis on näidatud ja läbivalt käsitletud perspektiivset tuulepargi ala, tuulepargi tingimusi ja sellest lähtudes on koostatud ka KSH programm. Märkime, et PlanS § 6 punkti 12 kohaselt on planeeringu lähteseisukohad dokument, milles planeeringu koostamise korraldaja kirjeldab planeeringu koostamise vajadust, eesmärki ja ülesandeid, mida planeeringuga kavatakse lahendada, esitab planeeringu koostamise eeldatava ajakava ning annab ülevaate planeeringu koostamiseks vajalike uuringute tegemisest ja planeeringu koostamisse kaasatavatest isikutest. Kuna kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu esimese etapi eesmärgiks on ehitisele sobivaima asukoha leidmine (PlanS § 95 lg 7) ja arvestades eeltoodud LS definitsiooni, siis perspektiivse tuulepargi asukoha määramine juba lähteseisukohtades, ei ole PlanS-ga kooskõlas. Palume dokumenti korrigeerida.</p> <p>2. Dokumendi peatükis 1.5 on toodud, et Praegu koostatavad lähteseisukohad ja mõjude hindamise programm on ülesande püstitus asukoha eelvaliku koostamiseks, kuid käesolevas menetlusetapis ei välistata detailse lahenduse koostamisest loobumist ning eriplaneeringu kehtestamist eelvaliku otsuse alusel. Eeltoodud võimalus selgub mõju hindamise ja planeeringu asukoha eelvaliku etapi käigus.</p> <p>PlanS § 95¹ lõike 1 kohaselt võib kohaliku omavalitsuse üksus tuuleparki kavandava kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamisel loobuda detailse lahenduse koostamisest ja kehtestada planeeringu asukoha eelvaliku otsuse alusel, kui puuduvad välistavad tegurid tuulepargi edasiseks kavandamiseks projekteerimistingimustega ning asukoha eelvaliku otsuses on toodud projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused.</p> <p>PlanS § 95¹ lisamise ettepanek seadusesse tehti elektrituruseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (696) menetluse käigus. 696 teise lugemise muudatusettepanekute loetelu seletuskirja kohaselt peab KOV eriplaneeringu</p>	<p>1. Vallavalitsus ei nõustu, et perspektiivse tuulepargi asukoha määramine lähteseisukohtades ei ole planeerimisseadusega kooskõlas. Tegemist on huvitatud isiku huvialaga, kus ta soovib planeeringuga kavandatu ellu viia. Planeeringulahendus selgub uuringute ja hindamise tulemusena. Planeeringuala on kavandatud suurem põhjusel, et hõlmata vajalikke juurdepääse ja maakaabliga liitumist olemasolevale Paide-Suure-Jaani kõrgepingeliinile, mis kulgeb Olustverest läänepool. Enamik planeeringualast on kaetud välistavate puhvritega tuulepargi rajamiseks. Vallavalitsus on seisukohal, et mida varajasemas etapis on kavandatava objekti võimalik asukoht teada ja avalikustatud, seda lihtsam ja kiirem on edaspidine protsess.</p> <p>2. Teadmiseks võetud.</p>
--	---	---

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>asukoha eelvaliku raames koostatud KSH-s andma planeeringu koostajale infot, mille põhjal saab tal kujuneda veendumus, et planeeringus tuuleenergia tootmiseks määratud alad sobivad selleks põhimõtteliselt, samuti et paremad alternatiivid selleks puuduvad. Seega peab 696 seletuskirja selgituste järgi asukoha eelvalik olema teostatud sellises täpsusastmes ja viidud läbi kõik vajalikud uuringud, et KSH jm asjakohaste mõjude hindamise tulemusel on veendumus, et leitud on tuulepargile sobilik asukoht ja võimalik on väljastada projekteerimistingimuste aluseks olevad tingimused.</p> <p>KOV eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuses määratavad projekteerimistingimuste aluseks olevad tingimused peavad nimetatud seletuskirja kohaselt olema piisavad, et määrata projekteerimistingimuste menetluses ehitiste täpne asukoht, samuti ehitusseadustiku (EhS) § 26 lõikes 4 toodud muud tingimused. Selle tagamiseks tuleb määrata asukoha eelvaliku otsuses kavandatava tuulepargi, samuti selle teenindamiseks ning kasutamiseks vajalike ehitiste põhimõtteline asukoht ja paiknemine alal ning ehitise üldised ehituslikud tingimused, vajadusel ehitist iseloomustavad või muud asjakohased ning kavandatavat ehitustegevust täpsustavad andmed nagu nt kasutamise otstarve, ehitisealune pind ja ehitise maksimaalsed lubatavad parameetrid (nt pikkus, kõrgus, laius, vajadusel sügavus). Asjakohasel juhul tuua välja üldised tingimused alal kavandatavate tehnovõrkude, haljastuse, liikluskorralduse ja juurdepääsude või muu taolise rajamise kohta. Vajadusel tuleb asukoha eelvaliku otsusele lisada ka nt ehitiste eskiis ning asendiskeem. Kõik eelnev omab tähtsust ka ehitisest tulenevate mõjude hindamisel, isikute kaasamiseks ning planeeringulahenduse elluviidavuse tagamiseks.</p> <p>Tuginedes muuhulgas 696 teise lugemise muudatusettepanekute seletuskirjas toodud selgitustele ning EhS § 26 lõikes 4 nimetatud tingimustele oleme seisukohal, et PlanS § 951 rakendamisel peavad asukoha eelvaliku menetluses tehtud uuringud ja KSH aruanne olema piisavalt täpsed, et oleks võimalik välja anda tingimused projekteerimistingimuste väljastamiseks (andmaks vastust mitu tuulikut on võimalik alale maksimaalselt rajada, mis on nende eeldatavad asukohad ning üldised ehituslikud tingimused) ning millised on tegevusega kaasnevad eeldatavad keskkonnamõjud. Juhul kui KOV eriplaneeringu asukoha eelvalikut soovitakse viia läbi täpsusastmes, mis annab KOV-le võimaluse kaaluda planeeringu kehtestamist asukoha eelvaliku etapi alusel, palume planeeringu detailsuse ning KSH aruande koostamisel silmas pidada eelnevalt väljatoodud selgitusi.</p> <p>3. Dokumendi sissejuhatuses on selgitatud, et Täiendavalt kirjeldab LS ja KSH programm planeeringu koostamise ja selle mõjude hindamise korraldust, et kõigile</p>	<p>3. Täpsustatud.</p>
--	--	------------------------

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>huvitatud osapooltele oleks arusaadav, millises ajagraafikus liigutakse ning kuidas on võimalik protsessis osaleda. Dokumendis peatükis 1.5 on toodud joonis 6. „Eriplaneeringu koostamise protsessi skeem detailse lahendusega ja sellest loobumisel“, milles kajastuvad mõlema protsessi erinevad menetlustapid. Joonisel 6 toodud skeemil on puudu mõlema protsessi kirjelduses eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH esimese etapi aruande avalikustamine (PlanS §-d 106-108) ning detailse lahendusega eriplaneeringu koostamise protsessi kirjelduses on puudu detailse lahenduse avalikustamine (PlanS § 118-120). Kuivõrd dokument peaks andma ülevaate eriplaneeringu korraldusest ning olema seeläbi arusaadav kõigile osapooltele andes neile infot millises ajagraafikus liigutakse ning kuidas on võimalik protsessis osaleda, teeme ettepaneku joonisel 6 toodud skeemi täiendamiseks eeltoodust lähtuvalt.</p> <p>4. Dokumendi peatükis 1.6.6 on toodud seosed Põhja-Sakala üldplaneeringuga. Peatükis on märgitud üldplaneeringu tingimus, mille kohaselt üle 150 m kogukõrgusega tuulikud ei tohi paikneda elu- või ühiskondlikule hoonete lähemal kui 1500 m. Kui tuulegeneraator soovitakse püstitada elu- või ühiskondlikule hoonete lähemale, tuleb arendajal saada vastavate kinnistute omanike kirjalik nõusolek. Samuti on selgitatud, et kuna üldplaneeringus ei ole toodud põhjendust, mille alusel on 1500 m kaugus määratud, võetakse eriplaneeringus kaugus elu- ja ühiskondlikest hoonetest Eestis väljakujunenud praktika alusel, mis lähtub seda tüüpi hoonete puhul 1000 m kaugusest. Viidatud PlanS § 95 lõikele 82, märkides, et tuuleparki kavandav kohaliku omavalitsuse eriplaneering võib põhjendatud juhul sisaldada kehtestatud üldplaneeringu muutmise ettepanekut. Muutmine on põhjendatud mh juhul kui on ilmnenud uued faktilised asjaolud, mis üldplaneeringu kehtestamise ajal välistasid tuuleparkide rajamise võimalikkuse kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil või selle osal. Juhime tähelepanu, et dokumendis viidatud PlanS § 95 lõike 82 sõnastus ei vasta dokumendis esitatud sõnastusele. PlanS sõnastuses on toodud konkreetsed juhul, mille puhul on üldplaneeringu muutmine eriplaneeringuga põhjendatud, mitte muuhulgas juhul. Palume dokumendi sõnastust korrigeerida. Ühtlasi selgitame, et PlanS § 95 lõige 82 seab KOV eriplaneeringu alusel üldplaneeringu muutmise täiendava tingimusena, et see on põhjendatud juhul kui üldplaneeringu kehtestamise järgselt on muutunud või kehtestatud õigusaktid, samuti kui on ilmnenud uued faktilised asjaolud, mis üldplaneeringu kehtestamise ajal välistasid tuuleparkide rajamise võimalikkuse kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil või selle osal. Nimetatud sätte seadusesse lisamise seletuskirjas on toodud: „Muudatuse ettepanekuga nähakse ette võimalus tuuleparki kavandava KOV EP-ga teha ettepanek üldplaneeringu muutmiseks. Tegemist on erinormiga ehk erisusega tavapärasest KOV EP koostamise protsessist, kus tuleb kehtiva õiguse kohaselt aluseks võtta</p>	<p>4. Täpsustatud.</p>
--	--	------------------------

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>üldplaneering, st KOV EP-ga ei saa muuta üldplaneeringut. Erinorm kehtestatakse vajadusest tagada energiapuudusele ka olukorras, kus Venemaa on alustanud sõda Ukraina vastu ja mõjutab Lääne-Euroopat läbi lääne sõltuvuse Venemaa fossiilkütustest. Seetõttu tuleb ulatuslikult suurendada taastuvenergia allikate tootmisvõimsusi. Taastuvenergia eesmärgi täitmine eeldab täiendavaid tuuleenergia tootmisvõimsusi maismaale ligikaudu 1 GW ulatuses. Uute tootmisvõimsuste (tuuleparkide) rajamine on seni jäänud ennekõike riigikaitseliste kõrguspiirangute taha. Veel enne 2021. aasta kevadet, mil tehti riigikaitseliste kõrguspiirangute jaoks vajalike 4 (6) investeeringute finantseerimisotsus (riigikaitselised kõrguspiirangud leevenevad piirkonniti 2024. ja 2025. aastal), oli tänapäevaste tuulikute rajamiseks sobilik vaid ca 10% Eesti maismaast (ning suur osa sellest on looduskaitsealalt oluline piirkond). Erinorm on seega vajalik selleks, et lahendada tuuleparke kavandavate KOV EP-de koostamise praktikas tekkinud probleem, kus õiguslik regulatsioon või faktilised asjaolud (ennekõike eelnevalt nimetatud riigikaitselised kõrguspiirangud) võimaldaksid tänasel päeval kohaliku omavalitsuse territooriumil tuuleparke kavandada, kuid üldplaneeringu kehtestamise hetkel see võimalik ei olnud. Juhul kui erinormi kohaldamine on asjakohane, kuulub KOV EP koosseisu üldplaneeringu teksti ja jooniste vastava osa muudatuste ettepanek. Seega lähtudes seadusesätte seletuskirjas toodust oleks KOV ÜP muutmine KOV eriplaneeringuga võimalik eelkõige juhtumite puhul, kus ÜP ei näinud eelnevalt tuuleenergeetika arendamise võimalusi kuna varasemad riigikaitselised nõuded seda piirasid. Faktiliste asjaolude hulka langeksid nt ka olukorrad, kus ÜP välistas mingid alad või tuulikute rajamise võimalused tulenevalt kaitstava ala piiridest ja/või kaitsekorrast ning pärast ÜP kehtestamist on nt kaitseala piire vähendatud või kaitsekorda muudetud ehitamise osas vähem piiravaks. Samas märgime, et Põhja-Sakala üldplaneeringu seletuskirja ptk 5.2.3.2 kohaselt ei tohi küll üle 150 m kogukõrgusega tuulikud paikneda eluhoonetele lähemal kui 1,5 km, kuid sama punkti teise lause kohaselt kui tuulegeneraatorit soovitakse eluhoonele püstitada lähemale, tuleb arendajal saada vastavate kinnistute omanike kirjalik nõusolek. Selle valguses tuleks vallal endal hinnata kas juhul kui tuulikuid kavandatakse elamule lähemale kui 1,5 km (omaniku nõusolekul), on tegemist üldplaneeringu muutmisega kuna selline võimalus on üldplaneeringus endas välja toodud. Seega kokkuvõtvalt märgime, et üldplaneeringu muutmine KOV EP-ga on võimalik ja põhjendatud vaid lähtuvalt PlanS § 95 lõikes 8² toodust, mille asjaolusid oleme selgitanud eespool.</p> <p>5. Dokumendi peatükis 1.6.5 „Viljandi maakonnaplaneering 2030+“ on öeldud, et eriplaneeringu koostamisel lähtutakse maakonnaplaneeringus tuuleparkide arendamiseks sõnastatud taastuvenergia objektide kavandamise üldistest tingimustest. Märgime, et Viljandi maakonnaplaneering 2030+ on kehtiv dokument,</p>	<p>5. Täpsustatud.</p>
--	---	------------------------

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>mis kehtib terviklikult. See tähendab, et kõiki selles sätestatud tingimusi, mitte ainult taastuvenergeetika üldisi tingimusi, tuleb arvesse võtta. Kui eriplaneeringu koostamisel selgub, et mõne maakonnaplaneeringu tingimusega ei ole võimalik, või muutunud olusid arvestades vms põhjusel otstarbekas arvestada, siis on põhjendatud juhul võimalik teha ettepanek maakonnaplaneeringu muutmiseks. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium võib põhjendatud juhul anda nõusoleku maakonnaplaneeringu muutmiseks (vt PlanS § 95 lg 8¹). Juhime siinkohal tähelepanu, et dokumendi peatükis 3.4. „Mõju rohelisele võrgustikule ja vääriselupaikadele“ on öeldud, et perspektiivne tuulepargi ala jääb kogu ulatuses rohevõrgustiku alale paiknedes maakondliku tasandi suure tugiala (T2) keskosas. Viljandi maakonnaplaneeringu 2030+ peatükis 4.3.1. „Roheline võrgustik“ on toodud rohelise võrgustiku toimimist tagavad tingimused ning muuhulgas märgitud põhimõtted rohelise võrgustiku konfliktide vältimiseks. Maakonnaplaneeringu kohaselt tuleb uute tehniliste rajatiste planeerimisel konflikteid alasid käsitleda igal konkreetsel juhul eraldi ning rohelise võrgustiku funktsioneerimise tagamiseks töötada välja vastavad abinõud. Palume eeltoodut arvesse võtta.</p> <p>6. Dokumendi peatükis 4 „Ajakava“ on toodud planeeringu protsessi ajakava kuni KOV EP asukoha eelvaliku otsuseni. Märgime, et PlanS § 6 punktis 12 on toodud planeeringu lähteseisukohtade definitsioon, mille kohaselt esitatakse lähteseisukohtades muuhulgas planeeringu koostamise eeldatava ajakava. Seega tuleb ajakava esitada kogu planeerimisprotsessi kohta. Palume ajakava korrigeerida.</p> <p>7. Dokumendi peatükis 5 „Koostöö ja kaasamine“ on toodud asutused, kellega tehakse eriplaneeringu koostamisel koostööd, ning isikud ja asutused, keda planeeringu koostamisel kaasatakse. Peatükis toodud tabelis on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ja planeeringuala lähipiirkonna naaberomavalitsus, Viljandi Vallavalitsus, märgitud koostöö tegijateks. Juhime tähelepanu, et ruumilise planeerimise valdkonna osas on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium planeerimismenetluses PlanS § 99 lõike 3 kohane kaasatav mitte koostöö tegija. Samuti tuleb KOV EP menetluses kaasatava isikuna käsitleda Viljandi Vallavalitsust. Palume tabelit vastavalt korrigeerida.</p> <p>8. Kuna eriplaneeringu näol on tegemist olulise ruumilise mõjuga ehitiste planeerimisega, siis palume planeeringute koostamisel järgida soovitusi, mis on leitavad veebilehel https://planeerimine.ee/aktid-ja-kohtulahendid/orme-planeerimine/.</p>	<p>6. Täpsustatud.</p> <p>7. Täpsustatud.</p> <p>8. Teadmiseks võetud.</p>
--	--	--

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel